

SYLLABUS

MYKHAILO HRUSHEVSKY AND WORLD HISTORIOGRAPHY OF THE XX CENTURY: THE PROBLEM OF RECEPTION

2024-2025 a.y.

Abstract of the discipline The educational discipline "Mykhailo Hrushevskiy and world historiography of the 20th century: problems of reception" is focused on the study and application of knowledge about the scientific achievements of world historiography of the 20th century. in the study of the life and activities of M. Hrushevskiy.

1. Description of the academic discipline

Field of Study: 03 Humanities
 Programme Subject Area: 032 History and Archeology
 Educational Programme: History and Archeology
 Discipline Status: optional
 Faculty: of History, Pedagogy and Psychology
 Department: of World History and Special Historical Disciplines
 Language of Instruction: English
 Information on the Study of the Discipline:

Mode of study	Year of study	Semester	Total scope of the discipline: hours / ECTS credits	Number of hours						Term paper	Type of semester control	
				Auditory classes					Individual work		Credit	Exam
				Total	Lectures	Laboratory work	Practical classes	Seminars				
Full-time	I	II	120 (4)	48	30	—	—	20	70	—	+	—
Part-time	I	II	120 (4)	13	8	—	—	5	107	—	+	—

2. Teachers

Vitaliy TELVAK E-mail: telvak1@yahoo.com . Тел.: 0507321332	Doctor of Historical Sciences, Full Professor
---	---

3. Characteristics of the educational discipline

The purpose of learning The main purpose of the discipline is to acquaint postgraduate students with the receptive paradigm of Ukrainian historiography of the end of the 19th and beginning of the 21st centuries, using the example of the reception of Mykhailo Hrushevsky's creative heritage in the world historiography.

Learning outcomes knowledge of the specifics of receptive Hrushevsky studies and the introduction of new documentary materials into scientific circulation; ability to plan and implement one's own research in the field of receptive historiography, which is distinguished by scientific novelty, has theoretical value and practical significance, is carried out taking into account the criticism of sources and the analysis of the historiography of the problem; ability to analyze the reception of Mykhailo Hrushevsky's creative heritage in the world humanitarianism of the end of the 19th - beginning of the 21st century taking into account the peculiarities of historiographical paradigms and national traditions.

Competencies: ability to work with source base; ability to conduct analysis of the works of researchers of any historiographical period; ability to apply elements of external and internal criticism of sources; ability to logically build the structure of scientific research, to apply

appropriate methods of its implementation, to carry out quantitative and qualitative interpretation of the obtained results; ability to master the operations of analysis, synthesis, contrasting, comparison of historiographical facts and phenomena to solve various scientific and research tasks; ability to create and apply diagnostic tools to solve various scientific problems; ability to solve complex problems in the field of receptive historiography, to analyze them in various scientific contexts; ability to investigate the recession of the creative work of outstanding representatives of Ukrainian science and to carry out research and innovation activities based on rethinking existing and creating new theoretical knowledge; ability to use the conceptual and categorical apparatus of receptive historiography; ability to form original ideas, apply them to solve theoretical and practical scientific problems, observing methodological correctness.

Prerequisites of the discipline: The discipline is studied after mastering the academic disciplines "Ukrainian Historiography" and "Hrushevsky Studies".

4. . CONTENT OF THE EDUCATIONAL DISCIPLINE

Introduction. Historiography, sources and conceptual apparatus receptive Hrushevsky studies. Ukrainian Hrushevsky studies: multifaceted images of the Patriarch. Images of M. Hrushevskyi in Russian Ukrainian studies: between academic science and right-monarchist ideology. Mykhailo Hrushevsky in Polish historiography and journalism the end of the 19th - the beginning of the 21st century. Czech Hrushevsky studies. Mykhailo Hrushevsky in German Slavic studies. Romanian, French and Italian reception of creative heritage of M. Hrushevsky. Anglo-American Hrushevsky studies.

Topics of seminar classes

Topic 1. Receptive Hrushevsky studies: historiography, sources, methodology.

Topic 2. Hrushevsky studies of the end of the 19th - the first third of the 20th century: periodization, concepts, discussions.

Topic 3. Images of M. Hrushevsky in the intellectual culture of the second half of the 20th century. (1945-1989).

Topic 4. Modern Hrushevsky studies: national schools, research centers, conceptual proposals.

5. Place of classes (location), technical and software (equipment)

Auditorium No. (according to the schedule) of the educational building "Faculty of History, Pedagogy and Psychology".

6. Information about consultations

The curriculum provides 4 academic hours for consultations to systematize the acquired knowledge and clarify the organizational aspects of the credit..

7. Evaluation system

Types of control: current, periodic, final, self-control.

Control methods: answers at seminar classes; independent work; individual educational and research task; credit.

Forms of control: oral, written.

Distribution of 100 points between types of work:

Interview with the lecturer	Individual task	Seminar presentation	Total
30	40	30	100

Answers of postgraduate students in seminar classes are assessed in points (from 0 to 5). During the semester, the postgraduate student must have at least two presentations. The absence of a second performance during the determination of the average score for the semester is

assessed as 0 points. The average score for the semester is determined by the formula: $\frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, where A is a total of all current points gained by participation in seminar, n –number of presentations, K – the maximum number of points assigned to this type of work.

An individual assignment is prepared during the semester and presented at the end of the semester.

A postgraduate student who missed or did not prepare seminar classes for valid reasons has the right to retake the missed type of certification at another time during the semester.

During the interview with the lecturer, the postgraduate student must answer three theoretical questions (maximum 10 points each).

Re-examinations are conducted in an oral form with assessment on a 100-point scale.

8. Question for credit

- Historiography, sources and conceptual apparatus of receptive Hrushevskiana.
- Ukrainian Hrushevskiana.
- Images of M. Hrushevsky in Russian Ukrainian studies.
- Mykhailo Hrushevskiy in Polish historiography and journalism of the late 19th and early 21st centuries.
- Czech Hrushevskiana.
- Romanian reception of the creative heritage of M. Hrushevskiy.
- French reception of the creative heritage of M. Hrushevskiy.
- Italian reception of the creative heritage of M. Hrushevskiy.
- Anglo-American Hrushevskiana.
- Jubilee Hrushevskiana.
- Memorial Hrushevskiana.
- Images of M. Hrushevskiy in the humorous culture of his time.
- Ukrainian Historical Society and the formation of academic pear studies.
- Lubomir Vynar's contribution to the development of pear studies.
- "Father Hrushevskiy": formation and deconstruction of the image.
- Mykhailo Hrushevskiy in right-monarchist journalism.
- "A good historian, but a bad politician": the genesis of the historiographical stereotype.
- "Ukrainian Historian" - tribune of academic Hrushevskiy studies.

9. Discipline policy

The student must systematically prepare for seminar classes, making a handwritten synopsis for each topic. An individual task on an educational subject should consist of three questions. The total volume of the entire task should be at least 10 sheets of A. 4.

The number of points awarded for an individual task takes into account the degree of disclosure of the topic, the use of a sufficient number of sources and literature on the topic (at least ten items), the presence of the latest historical works, compliance with the requirements for design (the structure of the individual task must include: introduction; main questions, list of

used sources and literature). The completed task should not bear signs of academic plagiarism. When performing final control work in the form of tests, the student must demonstrate knowledge of basic principles and methods of scientific research, debatable issues. A student who missed seminar classes for good reasons has the right to take the missed type of certification at another time during the semester.

10. Recommended reading and informative resources

Main:

1. Великий Українець: Матеріали з життя та діяльності М.С.Грушевського / Упоряд. та підгот. текстів та фотоматеріалів, комент. та приміт. А.П. Демиденка. – К.: Веселка, 1992. – 541 с.
2. Грушевський М. Барське староство. Історичні нариси (XV – XVIII ст.) / Михайло Грушевський. Післямова, примітки та покажчики Миколи Крикуна. – Львів, 1996. – 625с.
3. Грушевський М. Всесвітня історія в короткім огляді: У 6-ти ч. / Михайло Грушевський / (Ред. О. Рибалко). – К.: Вид-во "Українознавство", 1996. – Ч. 1 – 284 с. – (Б-ка журн. "Пам'ятки України". – Кн. 27).
4. Грушевський М. Всесвітня історія в короткім огляді: У 6-ти ч. / Михайло Грушевський / (Ред. О. Рибалко). – К.: Вид-во "Українознавство", 1996. – Ч. 2. – 283 с. – (Б-ка журн. "Пам'ятки України". – Кн. 28).
5. Грушевський М. Всесвітня історія в короткім огляді: У 6-ти ч. / Михайло Грушевський / (Ред. О. Рибалко). – К.: Вид-во "Українознавство", 1996. – Ч. 3. – 237 с. – (Б-ка журн. "Пам'ятки України". – Кн. 29).
6. Грушевський М. Ілюстрована історія України / Михайло Грушевський. – К., 1990. – 524с.
7. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1991. – Т. 1. – 736с.
8. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1992. – Т.2. – 640с.
9. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1993. – Т.3. – 592с.
10. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1993. – Т.4. – 544с.
11. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1994. – Т.5. – 704с.
12. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1995. – Т.6. – 680с.
13. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1995. – Т.7. – 628с.
14. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1995. – Т.8. – 856с.
15. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1996. – Т.9. – Ч.1. – 869с.
16. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1997. – Т.9. – Ч.2. – 870с.
17. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т. 12 кн. (Редкол.: П.С.Сохань (голова) та ін.) / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1998. – Т.10. – 393с.
18. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Либідь, 1993. – Т. I. – 392 с.
19. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Либідь, 1993. – Т. II. – 232 с.

20. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Либідь, 1993. – Т. III. – 285 с.
21. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Либідь, 1994. – Т. IV. – Кн. 1. – 332 с.
22. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Либідь, 1994. – Т. IV. – Кн. 2. – 316 с.
23. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Либідь, 1995. – Т. V. – Кн. 1. – 254 с.
24. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Либідь, 1995. – Т. V. – Кн. 2. – 351 с.
25. Грушевський М. Історія української літератури: В 6-ти т., 9 кн. / Михайло Грушевський. – К.: Обереги, 1995. – Т. VI. – 708 с.
26. Грушевський М. На порозі нової України: Статті і джерельні матеріали / Михайло Грушевський / Ред. і вступ. ст. Л.Винара. – Нью-Йорк; Львів; Київ; Торонто; Мюнхен: УІТ, 1992. – 278 с.
27. Грушевський М. Нарис історії Київської землі від смерті Ярослава до кінця XIV сторіччя / Михайло Грушевський. – К.: Наукова думка, 1991. – 560с.
28. Грушевський М. Наша політика / Михайло Грушевський. – Дрогобич: Коло, 2003. – 244 с.
29. Грушевський М. Спомини. Публікація С.Білоконя. Вступ Ф.Шевченка / Михайло Грушевський // Київ. – 1988. – №9. – С.115-149; №10. – С.123-158; №11. – С.113-153; №12. – С.110-148; 1989. – №9. – С.114-157; №10. – С.122-158; №11. – С.112-155; №12. – С.111-132; 1993. – №2. – С.109-125; №3. – С.131-142.
30. Грушевський М. Щоденник (1888-1894 рр.) / Михайло Грушевський. Підготовка до видання, передне слово, упорядкування, коментарі і післямова Леоніда Зашкільняка. – К., 1997. – 262с.
31. Грушевський М. Щоденники (1883-1884 рр.) / Михайло Грушевський. Передне слово, коментарі та публікація Леоніда Зашкільняка // Київська старовина. – 1993. – № 3. – С.28-35; №4. – С.12-19; №5. – С.13-24.
32. Грушевський М.С. Твори: У 50 т. / Михайло Грушевський / Редкол.: П.Сохань, Я.Дашкевич, І.Гирич та ін.; Голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2003. – Т. 5: Серія "Історичні студії та розвідки (1888-1896)". – 592 с.
33. Грушевський М.С. Твори: У 50 т.; / Михайло Грушевський / Редкол.: П.Сохань, Я.Дашкевич, І.Гирич та ін.; Голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2002. – Т. 1: Серія "Суспільно-політичні твори (1894-1907)". – 592 с.
34. Грушевський М.С. Твори: У 50 т.; / Михайло Грушевський / Редкол.: П.Сохань, Я.Дашкевич, І.Гирич та ін.; Голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2004. – Т. 6: Серія "Історичні студії та розвідки (1895-1900)". – 696 с.
35. Грушевський М.С. Твори: У 50 т.; / Михайло Грушевський / Редкол.: П.Сохань, Я.Дашкевич, І.Гирич та ін.; Голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2005. – Т. 2: Серія "Суспільно-політичні твори (1907-1914)". – 704 с.
36. Грушевський М.С. Твори: У 50 т.; / Михайло Грушевський / Редкол.: П.Сохань, Я.Дашкевич, І.Гирич та ін.; Голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2005. – Т. 3: Серія "Суспільно-політичні твори (1907 – березень 1917)". – 792 с.
37. Грушевський М.С. Твори: У 50 т.; / Михайло Грушевський / Редкол.: П.Сохань, Я.Дашкевич, І.Гирич та ін.; Голов. ред. П. Сохань. – Львів: Світ, 2005. – Т. 7: Серія "Історичні студії та розвідки (1900 1906)". – 792 с.
38. Листування Михайла Грушевського. Т. 1. – Київ – Нью-Йорк – Париж – Львів – Торонто, 1997. – 399 с. – Серія: Епістолярні джерела грушевськознавства.
39. Листування Михайла Грушевського. Т. 2. – Київ – Нью-Йорк – Париж – Львів – Торонто: УІТ, 2001. – 412 с. – Серія: Епістолярні джерела грушевськознавства.

40. Михайло Грушевський: Із літературної спадщини. – Нью-Йорк – Київ, 2000. – 411 с.
41. Щоденник М.Грушевського за 1910 р. (Ігор Гирич, Ольга Тодійчук) // Український історик. – 2002. – № 1-4. – С.100-127.
42. Листи Андре Мазона до Михайла та Катерини Грушевських / Упоряд. В. Тельвак, Є. Луняк // Український історичний журнал. – 2022. – № 5. – С. 244-256.

Additional:

43. Багалій Д. Академік М.Грушевський і його місце в українській історіографії / Дмитро Багалій // Червоний шлях. – 1927. – № 1. – С. 160-217.
44. Винар Л. Михайло Грушевський і наукове товариство імені Шевченка. 1892-1930 / Любомир Винар. – Мюнхен, 1970. – 110 с.
45. Винар Л. Михайло Грушевський. Історик і будівничий нації: Статті і матеріали / Любомир Винар. – Нью-Йорк – Київ – Торонто: Фондація ім. О.Ольжича, 1995. – 302 с.
46. Винар Л. Найвидатніший історик України Михайло Грушевський / Любомир Винар // Винар Л. Силуети епох. – Дрогобич : Відродження, 1992. – С. 77-156.
47. Герасимчук В. Михайло Грушевський як історіограф України / Василь Герасимчук // Записки НТШ. – 1922. – Т. СХХХІІІ. – С. 1-26.
48. Гирич І. Архів М.Грушевського / Ігор Гирич // Київська старовина. – 1992. – № 1. – С. 29-37.
49. Гирич І. М.Грушевський та В.Антонович: творчі контакти та суспільно-політичні погляди / Ігор Гирич // Академія пам'яті професора Володимира Антоновича. – К., 1994. – С. 133-160.
50. Жуковський А. Михайло Грушевський і журнал «Україна» / Аркадій Жуковський // Український історик. – 1986. – № 1/2. – С. 5-20.
51. Жуковський А. Політична і публіцистична діяльність М.С.Грушевського на еміграції 1919-1924 рр. / Аркадій Жуковський // Український історичний журнал. – 2002. — № 1. — С. 96-125.
52. Зашкільняк Л. М.Грушевський і Галичина (до приїзду до Львова 1894 р.) / Леонід Зашкільняк // Михайло Грушевський і Львівська історична школа. Матеріали конференції. – Львів, 1995. – С. 114-138.
53. Зашкільняк Л. М.С.Грушевський у Київському університеті (1886-1894 рр.) / Леонід Зашкільняк // Грушевський М.С. Щоденник (1888-1894 рр.). – К., 1997. – С.222-255.
54. Зашкільняк Л. Методологічні погляди Михайла Грушевського / Леонід Зашкільняк // Україна модерна. – 1999. – Ч. 2-3. – С. 233-253.
55. Крип'якевич І. Михайло Грушевський. Життя і діяльність / Іван Крип'якевич. – Львів, 1935. – 28 с.
56. Листування Михайла Грушевського. Т. 7: Листування Михайла Грушевського з Олександром Барвінським. Упоряд. В. Тельвак, М. Дядюк; ред. І. Гирич, А. Атаманенко. – Львів; Київ; Нью-Йорк; Острогож, 2019. – 208 с.
57. Малик Я. Кримінальні переслідування Михайла Грушевського / Ярослав Малик. – Львів: Львів, ун-т, 1992. – 24 с.
58. Малик Я. Михайло Грушевський на чолі Центральної Ради / Ярослав Малик. – Львів: Львів, ун-т, 1995. – 44 с.
59. Масненко В. Історичні концепції М.С. Грушевського та В.К. Липинського. Методологічний і суспільно-політичний виміри української історичної думки 1920-х років / Віталій Масненко. – Київ, Черкаси: Брама-ІСУЕП, 2000. – 284 с.
60. Михайло Грушевський – науковець і політик у контексті сучасності. Збірник наукових праць. – К., 2002. – 399 с.
61. Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 130-річчю від дня народження М.Грушевського. – К., 1998. – 85 с.

62. Михайло Грушевський і українська історична наука. Матеріали наукових конференцій, присвячених Михайлові Грушевському. – Львів, 1999. – 378 с.
63. Михайло Грушевський: 36. наук. праць і матеріалів Міжнародної ювілейної конференції, присвяченої 125-річчю з дня народження М.Грушевського. – Львів, 1994. – 487 с.
64. Педич В.П. Львівська історична школа Михайла Грушевського (1894-1914pp.) / В.П.Педич. – Івано-Франківськ, 1997. – 210 с.
65. Пиріг Р.Я. Життя М.С.Грушевського: останнє десятиліття (1924-1934) / Р.Я.Пиріг. – К., 1993. – 198 с.
66. Пристайко В. Михайло Грушевський і ГПУ-НКВД. Трагічне десятиліття: 1924-1934 / В.Пристайко, Ю.Шаповал. – К.: Україна, 1996. – 335 с.
67. Пристайко В. Михайло Грушевський: Справа «УНЦ» і останні роки (1931-1934) / В.Пристайко, Ю.Шаповал. – К.: Критика, 1999. – 335 с.
68. Пріцак О. Історіософія та історіографія Михайла Грушевського / Омелян Пріцак. – К. – Кембридж, 1991. – 80 с.
69. Сохань П.С. М.С.Грушевський і Academia. Ідея, змагання, діяльність / П.С.Сохань, В.І.Ульяновський, С.М.Кіржаєв. – К., 1993. – 322 с.
70. Ссылка М.С.Грушевского. Подготовил Павел Елецкий // Минувшее: Исторический альманах. 23. – СПб.: Издательство Феникс, 1998. – С. 207-263.
71. Тельвак В. Wybitne przedstawiciele kultury europejskiej. Mychajło Hruszewski (1866-1934) / В.Тельвак, Вікторія Тельвак, Р. Новацький. - Opole: Politechnika Opolska, 2007. - 375 s.
72. Тельвак В. Грушевськознавство – спеціальна галузь історичних знань/ В.Тельвак. - Дрогобич, 2009. - 280 с.
73. Тельвак В. Грушевськознавство. Підручник для історичних факультетів вищих навчальних закладів/ В.Тельвак. - Дрогобич, 2011. - 236 с.
74. Тельвак В. Львівська історична школа Михайла Грушевського / В.Тельвак, В. Педич. - Львів: Світ, 2016. - 440 с.
75. Тельвак В. Михайло Грушевський на тлі доби. Перша частина / В.Тельвак, Р. Новацький. - Дрогобич-Opole: Politechnika Opolska, 2008. - 378 s.
76. Тельвак В. Михайло Грушевський як дослідник української історіографії / В.Тельвак, Вікторія Тельвак. - Київ-Дрогобич, 2005. - 334 с. (у співавторстві з Вікторією Тельвак).
77. Тельвак В. Михайло Грушевський. Життєпис на тлі доби / В.Тельвак, Вікторія Тельвак, Р. Новацький. - Том. І. - Дрогобич-Ополе, 2016. - 238 с.
78. Тельвак В. Михайло Грушевський. Життєпис на тлі доби / В.Тельвак, Вікторія Тельвак, Р. Новацький. - Том. II. - Дрогобич-Ополе, 2016. - 255 с.
79. Тельвак В. Михайло Грушевський: біографічний нарис / В.Тельвак, Р. Пиріг. - К.: Либідь, 2016. - 576 с.
80. Тельвак В. Творча спадщина Михайла Грушевського в оцінках сучасників (кінець XIX – 30-ті роки XX століття) / В.Тельвак. - Київ-Дрогобич: Вимір, 2008. - 494 с.
81. Тельвак В. Теоретико-методологічні підстави історичних поглядів Михайла Грушевського (кінець XIX-початок XX століття). - Нью-Йорк-Дрогобич, 2002. - 236 с.
82. Тельвак В. Михайло Грушевський у колі французьких колег: проблеми рецепції // Eminak. – 2022. - 4 (40). - С. 120-138.
83. Тельвак В. «Бої за Грушевського»: доба Української революції в дискусіях діаспорних інтелектуалів повоєнного двадцятиліття // Eminak. – 2022. - 1 (37). -С. 100-109.
84. Український Історик: Рік XXVIII / XXIX / Том 28-29. – Нью-Йорк-Київ-Торонто-Мюнхен-Львів, 1991 / 1992. – Ч. 3-4 (110-111) / 1-4 (112-115): Михайло Грушевський: діяльність і творча спадщина. З нагоди 125-річчя від дня народження: 1866 – 1991. – 451 с.

85. Український Історик: Рік III. – 1966. – Ч. 1-2 (9-10): В століття з дня народин Академіка Михайла С. Грушевського (1866-1934-1966). – 136 с.
86. Український Історик: Рік XXI / Том 21. – 1984. – Ч. 1-4 (80-84): У п'ятдесятиліття смерті М.Грушевського. – 323 с.
87. Український Історик: Том / Рік XXXIII. – Нью-Йорк-Торонто-Київ-Львів-Мюнхен, 1996. – Ч. 1-4 (128-131): Михайло Грушевський: студії і матеріали. З нагоди 130-річчя від дня народження: 1866-1996. (Ювілейне видання). – 475 с.
88. Український Історик: Том / Рік XXXIX. – Нью-Йорк-Київ-Львів-Торонто-Париж, 2002. – Ч. 1-4 (152-155): Михайло Грушевський: життя, діяльність, творчість. З нагоди 135-річчя від дня народження. (Ювілейне видання). – 576 с.
89. Ульяновський В. Чому не було створено «працьку історичну школу» Грушевського / Василь Ульяновський // Український Історик. – 2002. – № 1-4. – С. 209-256.
90. Шаповал Ю. Михайло Грушевський / Юрій Шаповал, Ігор Верба. – К.: Альтернативи, 2005. – 352 с.
91. Щербань Т. О. Фундатори Українського наукового товариства [1907-1921 pp.]: В. Б. Антонович, М. С. Грушевський та ін. / Т. О. Щербань. – К.: Знання, 1992. – 47 с.
92. Юркова О. Діяльність науково-дослідницької кафедри історії України М.С.Грушевського (1924-1930 pp.) / Оксана Юркова. – К., 1999. – 432 с.
93. Telvak V. Between cooperation and conflict: Mykhailo Hrushevskiy through the eyes of Polish intellectuals of the late 19th and early 20th centuries // Echa Przeszłości. – 2023. – Vol. XXIV/2. – P. 89-104.
94. Telvak V. Between history and politics: the image of Mykhailo Hrushevsky in German Slavic studies of the first third of the 20th century // Przegląd nauk historycznych. – 2021. - R. XX. - Nr 2. – S. 103–125.
95. Telvak V. Reception of Hrushevsky studies: epistolary aspect // Східноєвропейський історичний вісник. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 20. – С. 32-39.
96. Telvak V. Historical school of Mykhailo Hrushevsky in Lviv: formation, structure, personal contribution // Studia Historiae Scientiarum. - 2021. - Vol. 20. - P. 239–261.
97. Telvak V. „Geschichte des Ukrainischen (Ruthenischen) volkes“ of Mykhailo Hrushevsky in the discussions of the beginning of the XXth century // Studia Historica Nitriensia. – 2021. - Vol. 25. - No. 1. - P. 71-90.
98. Telvak V. A visit of Nicolae Iorga to Poland in June 1924: an attempt of reconstruction // Analele Universității din Craiova. Istorie. – 2020. - Anul XXV, Nr. 2(38). – P. 41-52.
99. Telvak V. Mykhailo Hrushevsky in Czech historiography (the first third of the 20th century) // Codrul Cosminului. – Vol. XXV. – 2019. – No. 2. – P. 265-286.

Informative resources

1. Електронний архів Михайла Грушевського - <http://hrushevsky.nbu.gov.ua/>
2. Енциклопедія життя і творчості Михайла Грушевського - <https://www.m-hrushevsky.name/>
3. Віртуальна екскурсія Історико-меморіальним музеєм М. Грушевського - <http://incognita.day.kyiv.ua/muzej-hrushevskoho.html>
4. The Hrushevsky Translation Project: History of Ukraine-Rus'. - <https://www.ualberta.ca/canadian-institute-of-ukrainian-studies/centres-and-programs/jacyk-centre/hrushevsky-translation-project>
5. Державний меморіальний музей Михайла Грушевського у Львові - <http://dmh.lviv.ua/>